

فهرست

فصل اول: تعاون

- درس اول: تعاون (۱) ۵
- درس دوم: تعاون (۲) ۸
- درس سیزدهم: غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان ۶۴
- درس چهاردهم: میراث فرهنگی ایران در عصر سلجوقی ۶۸

فصل دوم: نقش دولت در اداره کشور

- درس سوم: ساختار و تشکیلات دولت ۱۱
- درس چهارم: وظایف دولت ۱۵
- درس پانزدهم: حمله چنگیز و تیمور به ایران ۷۳
- درس شانزدهم: پیروزی فرهنگ بر شمشیر ۷۹

فصل سوم: نوجوانان و قانون

- درس پنجم: آسیب‌های اجتماعی و پیشگیری از آنها ۱۹
- درس ششم: قوه قضائیه ۲۳
- درس هفدهم: ویژگی‌های طبیعی آسیا ۸۳
- درس هجدهم: ویژگی‌های انسانی و اقتصادی آسیا ۹۰

فصل چهارم: عصر ارتباطات

- درس هفتم: ارتباط و رسانه ۲۷
- درس هشتم: رسانه‌ها در زندگی ما ۳۰
- درس نوزدهم: ویژگی‌های منطقه جنوب غربی آسیا ۹۵
- درس بیستم: ایران و منطقه جنوب غربی آسیا ۱۰۰

فصل پنجم: از حرا تا نینوا

- درس نهم: ظهور اسلام در شبه‌جزیره عربستان ۳۵
- درس دهم: از رحلت پیامبر تا قیام کربلا (نینوا) ۴۲
- درس بیست‌ویکم: ویژگی‌های طبیعی و انسانی اروپا ۱۰۵
- درس بیست‌ودوم: ویژگی‌های طبیعی و انسانی آفریقا ۱۱۱

فصل ششم: عصری تازه در تاریخ ایران

- درس یازدهم: ورود اسلام به ایران ۴۹
- درس دوازدهم: عصر طلایی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی ۵۴
- درس بیست‌وسوم: قاره آمریکا ۱۱۸
- درس بیست‌وچهارم: قاره استرالیا و اقیانوسیه ۱۲۶
- آزمون نیم‌سال اول ۶۱
- آزمون نیم‌سال دوم ۱۳۱

تعاون (۱)

درس ۱

- دو معنی تعاون به زبان ساده، همکاری و یاری رساندن به یکدیگر است.
- همهٔ انسان‌ها در مقابل خداوند متعال، نسبت به خود، دیگران و محیطی که در آن زندگی می‌کنند، مسئول هستند.
- انسان موجودی اجتماعی و هم‌چنین مسئول، آفریده شده است.
- هیچ‌کس نمی‌تواند اعمال و رفتار و زندگی خود را از اجتماع جدا کند و بگوید من نسبت به آن چه در جامعه می‌گذرد و اتفاقاتی که برای دیگران می‌افتد، بی‌تفاوت هستم.
- دین اسلام در زمینهٔ رابطهٔ فرد با اجتماع دو دستور داده است:
 - ◀ سورهٔ مائده، آیهٔ ۲ ◀ در کارهای نیک و پرهیزکاری، یکدیگر را یاری کنید و در گناه و ستمکاری همکاری نکنید.
 - ◀ سخن امیرالمؤمنین ◀ از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله شنیدیم که فرمود کسی که یک مشکل از مؤمنی رفع کند، مانند کسی است که تمام عمرش را به عبادت سپری کرده است.
- یکی از کارهایی که قرآن کریم به آن امر فرموده، تعاون است.

تعاون از نگاه قرآن و حدیث

- ◀ اگر کسی کار ناپسند یا گناهی انجام داد او را تشویق نکنیم.
- ◀ مفهومی همکاری نکردن با کسی در گناه
- ◀ طوری رفتار نکنیم که با فرد گناه کار موافق هستیم.
- ◀ مقدمهٔ انجام گناه را برای خود یا دیگران فراهم نکنیم.

تعاون در خانه و مدرسه

- همکاری و همدلی در خانواده باعث صمیمیت و محبت بیشتر بین اعضای خانواده می‌شود.
- با تقسیم وظایف در خانواده هر عضو از خانواده احساس می‌کند که مفید است و همهٔ کارهای خانه بر روی دوش یک نفر قرار نمی‌گیرد و وقتی همهٔ کارها بر دوش یک نفر باشد آن شخص تحت فشار جسمی و روحی قرار می‌گیرد.

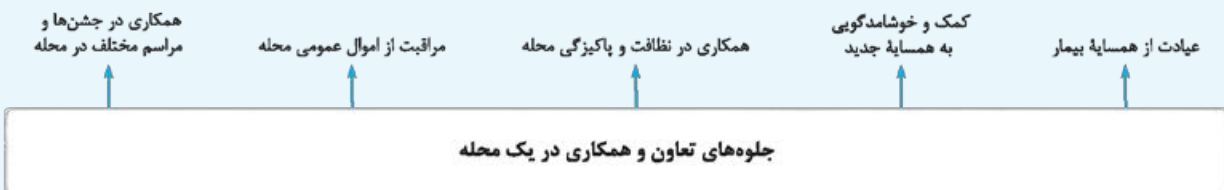
- پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و امامان بزرگوار علیهم السلام با اعضای خانواده خود در چه کارهایی همکاری می کردند؟
 - ◀ دوشیدن شیر چارپایان
 - ◀ آسیاب کردن گندم
 - ◀ نظافت خانه

• شایسته است انسان علاوه بر اعضای خانواده خود، با اقوام و خویشاوندان نیز در کارهای نیک، احساس همدلی و همکاری داشته باشد و به یاری آن‌ها در گرفتاری‌ها بشتابد.

تعاون در محله

اثرات همدلی و همکاری افراد در محله زندگی

- ◀ ایجاد صمیمیت و همبستگی
- ◀ انجام بهتر کارها

• امام صادق علیه السلام فرمودند: «با همسایهات خوش رفتاری کن تا مسلمان راستین باشی.»

نکته بعضی عوامل مانند غرور، حسادت، دشمنی و تقسیم نکردن کارها مانع از همکاری و تعاون می شوند.

پرسش‌های درس اول

۱ پاسخ درست را مشخص کنید.

- کدام معنی تعاون به زبان ساده است؟
 - الف: مسئولیت
 - ب: همکاری
 - ج: همدلی
 - د: همدردی
- همکاری و همدلی در بین اعضای خانواده باعث چه می شود؟
 - الف: احساس خوبی و همدلی
 - ب: صمیمیت و محبت
 - ج: خوبی و همیاری
 - د: نیکی و تعاون
- همکاری و همدلی در خانواده علاوه بر صمیمیت چه عامل دیگری را بین اعضا به وجود می آورد؟
 - الف: محبت
 - ب: اتحاد
 - ج: همکاری
 - د: نهدی از منکر
- سخن امام صادق علیه السلام درباره همسایه، بر روی چه رفتاری تأکید دارد؟
 - الف: قرض دادن
 - ب: هدیه دادن
 - ج: خوش رفتاری
 - د: یاری رساندن
- تعاون علاوه بر همکاری چه معنای دیگری دارد؟
 - الف: هم‌کیش بودن
 - ب: همراه بودن
 - ج: همدل بودن
 - د: یاری رساندن به یکدیگر
- آیه ۲ سوره مائده در مورد گناه و ستمکاری چه می گوید؟
 - الف: به یکدیگر یاری برسانید.
 - ب: از یکدیگر پیشی بگیرید.
 - ج: در گناه و ستم همکاری نکنید.
 - د: یکدیگر را از این کار نهدی کنید.
- اعمال و رفتار ما در اجتماع باید چگونه نباشد؟
 - الف: بی تفاوت
 - ب: همراهی با دیگران
 - ج: اتحاد داشتن با دیگران
 - د: با محبت رفتار کردن

۲ جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

- دو معنی تعاون، و است.
- انسان، موجودی و هم‌چنین مسئول آفریده شده است.

۳ یکی از کارهایی که در قرآن کریم به آن امر شده است.

۴ امام صادق علیه السلام فرموده: «با همسایهات کن تا مسلمان راستین باشی.»

۵ هیچ کس نمی تواند اعمال و رفتار خود را از اجتماع کند.

۶ همکاری و همدلی در خانواده باعث و محبت می شود.

۳ جملات درست و نادرست را مشخص کنید.

درست نادرست

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

۱ انسان موجودی انفرادی و بی مسئولیت است.

۲ در کارهای نیک و پرهیزکاری یکدیگر را یاری کنید.

۳ در گناه و ستمکاری با یکدیگر همکاری کنید.

۴ همه انسانها در مقابل خداوند متعال مسئول نیستند.

۴ با فلش وصل کنید.

- صمیمیت و محبت
- کمک به همکلاسی
- عیادت از همسایه بیمار
- نظافت خانه
- همکاری و یاری رساندن
- اجتماعی و هم چنین مسئول

- ۱ معنی تعاون
- ۲ نتیجه همکاری و همدلی در خانواده
- ۳ آفرینش انسان به صورت
- ۴ یکی از جلوه های تعاون در محله
- ۵ یکی از جلوه های تعاون در مدرسه
- ۶ یکی از جلوه های تعاون در خانواده

۵ به پرسش های زیر پاسخ تشریحی دهید.

- ۱ دو معنی تعاون را بنویسید.
- ۲ سوره مائده در زمینه رابطه فرد با اجتماع چه فرموده است؟
- ۳ از جلوه ها و شکل های تعاون پنج مورد را نام ببرید.
- ۴ با تقسیم وظایف و مسئولیت در خانواده چه اتفاقی می افتد؟
- ۵ پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و امامان علیهم السلام در چه کارهایی با اعضای خانواده همکاری می کردند؟
- ۶ از جلوه های همکاری و تعاون در مدرسه سه مورد بنویسید.
- ۷ همکاری نکردن در گناه یعنی چه؟
- ۸ سخن پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله که امیرالمؤمنین در زمینه رابطه فرد با اجتماع نقل فرمودند، چیست؟
- ۹ نتایج همدلی و همکاری افراد در محله زندگی چیست؟
- ۱۰ از جلوه های تعاون در محله سه مورد بنویسید.

۶ جدول زیر را با توجه به سؤال های داده شده کامل کنید.

	ن			ع	۱
		س			۲
	ی			ا	۳
		د		ی	۴
	ا		ت		۵

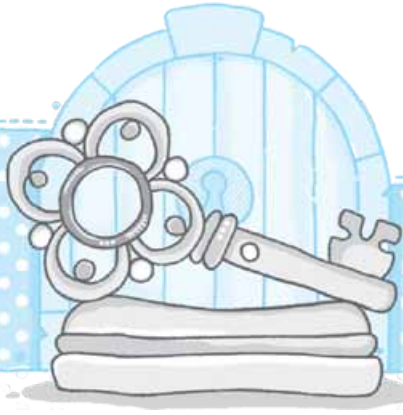
۱ یکی از کارهایی که قرآن کریم به آن امر فرموده است.

۲ ما در با همکاری در مراسم صبحگاهی شرکت می کنیم.

۳ امام صادق علیه السلام: «با همسایهات خوش رفتاری کن تا مسلمان باشی.»

۴ از همسایه بیمار یکی از جلوه های تعاون در یک محله است.

۵ انسان موجودی و مسئول آفریده شده است.

پاسخ نامه تشریحی

پاسخ پرسش‌های درس اول

۲. سوره مائده، آیه ۲ ◀ در کارهای نیک و پرهیزکاری، یکدیگر

را یاری کنید و در گناه و ستمکاری همکاری نکنید.

۳. اظهار دوستی و محبت، هدیه دادن، خوشحال کردن دیگران،

عیادت از بیمار، قرض دادن.

۴. هر عضو از خانواده احساس می کند که مفید است و همه

کارهای خانه بر روی دوش یک نفر قرار نمی گیرد.

۵. دوشیدن شیر چارپایان، آسیاب کردن گندم، نظافت خانه.

۶. نظافت کلاس درس، کمک به همکلاسی هایی که در درسی

ضعیف هستند و همکاری در مراسم صبحگاهی.

۷. اگر کسی کار ناپسندی انجام می دهد ما او را تشویق نکرده و

یا طوری رفتار نکنیم که با او موافق هستیم.

۸. «از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله شنیدم که فرمود کسی که یک مشکل از

مؤمنی رفع کند، مانند کسی است که تمام عمرش را به عبادت

سپری کرده است.»

۹. ۱- باعث ایجاد صمیمیت و همبستگی می شود.

۲- کارها نیز بهتر انجام می شود.

۱۰. عیادت از همسایه بیمار، کمک و خوشامدگویی به همسایه

جدید، همکاری و نظافت و پاکیزگی محله.

پاسخ ۶

۱. تعاون

۲. مدرسه

۳. راستین

۴. عیادت

۵. اجتماعی

پاسخ ۱

۱. گزینه ب

۲. گزینه ب

۳. گزینه الف

۴. گزینه ج

۵. گزینه د

۶. گزینه ج

۷. گزینه الف

پاسخ ۲

۱. همکاری - یاری رساندن به یکدیگر

۲. اجتماعی

۳. تعاون

۴. خوش رفتاری

۵. جدا

۶. صمیمیت

پاسخ ۳

۱. نادرست

۲. درست

۳. نادرست

۴. نادرست

پاسخ ۴

۱. معنی تعاون ◀ همکاری و یاری رساندن

۲. نتیجه همکاری و همدلی در خانواده ◀ صمیمیت و محبت

۳. آفرینش انسان به صورت ◀ اجتماعی و هم چنین مسئول

۴. یکی از جلوه های تعاون در محله ◀ عیادت از همسایه بیمار

۵. یکی از جلوه های تعاون در مدرسه ◀ کمک به همکلاسی

۶. یکی از جلوه های تعاون در خانواده ◀ نظافت خانه

پاسخ ۵

۱. دو معنی تعاون به زبان ساده، همکاری و یاری رساندن به

یکدیگر است.